

LBY-4101-01-06/2012

P/11/126

Protokół kontroli

Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie we Włocławku, ul. Tadeusza Kościuszki 26,
87-800 Włocławek, REGON 0005871024, zwanego dalej „Ośrodkiem”.

Dyrektorem Ośrodka w okresie objętym kontrolą byli:

- Pani **Maria Ignatowska** od dnia 2 maja 1990 r. do dnia 31 marca 2012 r.
- Pani **Lucja Pawlaczyk** od dnia 1 kwietnia 2012 r. do zakończenia kontroli jako pełniąca obowiązki.

[Dowód: akta kontroli, str. 2]

Kontrolę przeprowadzili:

- **Karol Gromotka** – główny specjalista kontroli państwowej na podstawie upoważnienia nr 076712 z dnia 9 stycznia 2012 r., w okresie od dnia 10 stycznia do dnia 27 kwietnia 2012 r., z przerwami w dniach 22 lutego, 27 lutego do 20 kwietnia 2012 r.
- **Andrzej Szule** – inspektor kontroli państwowej na podstawie upoważnienia nr 076726 z dnia 3 lutego 2012 r., w okresie od dnia 6 do dnia 10 lutego 2012 r.

[Dowód: akta kontroli, str. 1; 19]

Przedmiotem kontroli była *organizacja i finansowanie turnusów rehabilitacyjnych*.

Okres objęty kontrolą: **lata 2010 – 2012 (do czasu zakończenia kontroli w jednostkach)**.

[Dowód: akta kontroli, str. 1; 19]

Użyte skróty i pojęcia oznaczają:

1. ustawa o NIK - ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹;
2. ustawa - ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych²;
3. rozporządzenie - rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych³.

¹ Dz. U. z 2012 r. Nr 15, poz. 82.

² Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.

4. turnus – turnus rehabilitacyjny, jako zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji połączona z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu (art. 10c ust. 1 ustawy);
5. organizator - organizator turnusu rehabilitacyjnego;
6. ośrodek – ośrodek, w którym odbywają się turnusy;
7. PFRON – Fundusz - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

Zadania objęte tematem kontroli realizował Dział Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych Ośrodka, kierowany przez Grażynę Nowak-Kraszewską.

1. Procedury przyznawania dofinansowania uczestnictwa w turnusach

1.1. Ze środków PFRON Rada Miasta Włocławek przeznaczyła na dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach następujące kwoty:

- w 2010 r. – 151 169 zł;
- w 2011 r. – 55 000 zł, po zmianie z dnia 27 czerwca 2011 r. – 101 406 zł, po zmianie z dnia 28 listopada 2011 r. – 101 076 zł;
- w 2012 r. – 582 000 zł (uchwała RM z 26 marca 2012 r.).

[Dowód: akta kontroli, str. 8-18; 143-145]

W sprawie pokrycia zapotrzebowania na środki na dofinansowanie turnusów Maria Ignatowska Dyrektor Ośrodka podała, że: *W latach 2010-2011 środki finansowe z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczone na dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych nie były wystarczające w stosunku do faktycznych potrzeb w tym zakresie, określonych we wnioskach osób ubiegających się o przedmiotowe dofinansowanie.*

W 2010 r. pula środków w wysokości 151.169 zł, zatwierdzonych przez Radę Miasta uchwałą nr XLI/54/10 z dnia 29 marca 2010 r. na dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych wystarczyła na pozytywne rozpatrzenie 136 wniosków z 786 złożonych. W 2011 r. o dofinansowanie w tym zakresie ubiegało się 586 wnioskodawców, natomiast środki, którymi dysponował MO-PR, w kwocie 101.076 zł, (uchwała Rady Miasta nr VIII/47/11 z dnia 24 marca 2011 r., zmieniona uchwałą nr XI/108/11 z dnia 27 czerwca 2011 r., zmieniona uchwałą nr XVI/213/11 z dnia 28 listopada 2011 r.) pozwoliły na przyznanie dofinansowania 91 wnioskodawcom.

Aktualnie nie jest znana Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie wysokość środków przewidziana na realizację tego zadania w 2012 r. Liczba wnioskujących o dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych złożonych na dzień 25 stycznia br. wynosi 234, w tym 219 dotyczących osób dorosłych oraz 15 dotyczących dofinansowania turnusów dla dzieci.

[Dowód: akta kontroli, str. 20-22]

1.2. Informacje finansowe

Tabela nr 1

(w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na rok			Wykonanie w roku		%	
		2010	2011	2012	2010	2011	2010 6:3	2011 7:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Wydatki ogółem	78 816,0	81 459,0	65 912,0	75 348,0	69 878,0	95,6	85,8
2.	w tym finansowane z PFRON	2 070,0	2 140,0	0	2 070,0	2 140,0	100,0	100,0
3.	Udział % (2:1)	2,6	2,6	0	2,7	3,1	0	0
4.	z tego turnusy rehabilitacyjne	151,2	101,1	0	151,2	101,1	100,0	100,0
5.	Udział % (4:2)	7,3	4,7	0	7,3	4,7	0	0

[Dowód: akta kontroli, str. 5]

W roku 2011 Ośrodek nie wykorzystał kwoty 6 330,00 zł przeznaczonych na dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach. Rada Miasta uchwałą niewykorzystane środki w końcu listopada 2011 r. przeznaczyła na inny cel.

[Dowód: akta kontroli, str. 15-18]

W tej sprawie Maria Ignatowska Dyrektor ośrodka podała, że: *W 2011 r. nie wykorzystano kwoty 6 330,00 zł, która powstała w skutek rezygnacji kilku wnioskodawców z przyznanego im dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. Ze względu na późno jesienią porę roku dofinansowanie z tych środków zaproponowane innym osobom nie zostało przez nie przyjęte. W związku z tym powyższa kwota Uchwałą Nr XVI/213/11 Rady Miasta Włocławek z dnia 28 listopada 2011 r. została przesunięta na dofinansowanie przedmiotów*

ortopedycznych i środków pomocniczych i w całości w tym zakresie wykorzystana (w załączeniu kserokopia w/w uchwały i uzasadnienia)

[Dowód: akta kontroli, str. 125-138]

1.3. Liczba osób skierowanych na turnusy:

Tabela nr 2

Lp.	Wyszczególnienie	Rok		Razem
		2010	2011	
1	2	3	4	5
1.	usprawniająco-rekreacyjny	131	91	222
2.	rekreacyjno-sportowy i sportowy	-	-	-
3.	szkoleniowy	-	-	-
4.	psychoterapeutyczny	-	-	-
5.	rozwijający zainteresowania i uzdolnienia	-	-	-
6.	nauki niezależnego funkcjonowania z niepełnosprawnością	5	-	5

[Dowód: akta kontroli, str. 7]

1.4. Procedura przyznawania dofinansowania do uczestnictwa w turnusach

W wyjaśnieniach podano:

1) w sprawie sposobu informowania osób niepełnosprawnych o pomocy udzielanej ze środków PFRON w formie dofinansowania uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, w tym o terminach składania wniosków oraz warunkach uzyskania tej pomocy:

- Maria Ignatowska Dyrektor Ośrodka, że: *Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku, w różnych formach przekazuje osobom niepełnosprawnym i środowisku z nimi związanemu, bieżącą informację w zakresie realizowanych zadań, w tym finansowanych ze środków PFRON.*

Działalność informacyjna MOPR w tym zakresie polega między innymi na:

- zamieszczeniu na stronie internetowej www.bip.mopr.wloclawek.pl informacji dotyczącej zakresu zadań realizowanych przez Dział Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych. Korzystający z tej strony mogą również pobrać stosowne formularze wniosków o dofinansowanie,
- udzielaniu zainteresowanym informacji w bezpośrednich i telefonicznych kontaktach,
- rozpowszechnianiu informatorów i ulotek dotyczących ulg, uprawnień i możliwości korzystania z dofinansowania ze środków PFRON,
- udzielaniu przez przedstawicieli MOPR wyjaśnień i informacji w trakcie spotkań organizowanych przez stowarzyszenia i organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych,
- organizowaniu stoisk informacyjnych MOPR na imprezach masowych takich jak na przykład: „Dni Włocławka”, „Dni Otwarte w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych”,

- prezentacji działalności MOPR na organizowanych w mieście targach i konferencjach (w tym między innymi: w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej, Zespole Szkół Samochodowych, Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej).
- Grażyna Nowak-Kraszewska Kierownik Działu Rehabilitacji Zawodowej Ośrodka, że: Informacje o możliwości korzystania przez osoby niepełnosprawne z pomocy udzielanej w formie dofinansowania do rehabilitacji zawodowej i społecznej, w tym do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, są przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku przekazywane, między innymi, poprzez:
 - rozpowszechnianie informatorów i ulotek, w tym między innymi:
 - ⇒ corocznie aktualizowane: „Informator-Przewodnik Osoby Niepełnosprawnej” wydawany przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, „Informator dla Pracodawców – zatrudnianie osób niepełnosprawnych”, „Informator dla pracodawców oraz osób niepełnosprawnych zakładających firmę”,
 - ⇒ broszury informacyjne wydawane przez Stowarzyszenie KLON/JAWOR takie jak np.: „Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych”, „Kto może otrzymać dodatek mieszkaniowy”, „Kto i kiedy może otrzymać zasiłek z pomocy społecznej”, „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze”, „Niepełnosprawni- podstawowe uprawnienia i ulgi”, „Niepełnosprawni- orzecznictwo rentowe i pozarentowe”, „Świadczenia rodzinne”,
 - ⇒ ulotki wydane przez MOPR Włocławek, w tym: „Turnusy Rehabilitacyjne”, „Ulgi i uprawnienia komunikacyjne”, „Stowarzyszenia, organizacje i fundacje działające we Włocławku,”
 - ⇒ ulotki PFRON Warszawa „Pomoc dla osób niepełnosprawnych”,
 - ⇒ biuletyny informacyjne „BIFRON” wydawane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
 - kontakty bezpośrednie ze środowiskiem osób niepełnosprawnych (klienci MOPR, spotkania grupowe z członkami organizacji pozarządowych skupiających osoby niepełnosprawne, ich rodziny),
 - stronę internetową MOPR,
 - organizowanie punktów informacyjnych MOPR przy okazji różnego rodzaju imprez masowych realizowanych na terenie miasta przez różne podmioty,
 - okazjonalne wystąpienia przedstawicieli MOPR w lokalnych mediach.

Wymienione wyżej formy informowania środowiska osób niepełnosprawnych o możliwości korzystania z pomocy ze środków PFRON są realizowane na bieżąco i dotyczą również lat 2010 - 2012.

2) w sprawie szczegółowych procedur, kryteriów, zasad stosowanych przy kwalifikowaniu osób niepełnosprawnych do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych dofinansowywanych ze środków PFRON oraz terminów realizacji poszczególnych czynności:

- Maria Ignatowska Dyrektor Ośrodka, ze: *Pracownicy Działu Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych przyjmują wnioski o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych zakwalifikowanych do udziału w nich przez lekarza prowadzącego. Przy rozpatrywaniu przedmiotowych wniosków Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie stosuje zasady, kryteria oraz procedury określone w obowiązujących w tym zakresie przepisach prawnych (ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (...)) oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (...).*

Ze względu na znaczny deficyt środków PFRON, powodujący konieczność wprowadzenia ograniczeń w dofinansowaniu zadań ze środków tego Funduszu, w 2010 i 2011 r. - zarządzeniami Dyrektora MOPR (w załączeniu) zostały wprowadzone zasady określające priorytety w przyznawaniu dofinansowania w zakresie rehabilitacji społecznej w tym turnusów rehabilitacyjnych. Miały one charakter porządkujący i stanowiły dla pracowników, zajmujących się obsługą merytoryczną realizowanych zadań, wskazanie do stosowania ujednoczonych zasad w opiniowaniu wniosków osób ubiegających się o dofinansowanie.

Stosowana przez MOPR procedura przyjmowania i rozpatrywania wniosków o dofinansowanie, ze środków PFRON, do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych jest następująca:

- wydawanie formularzy i przyjmowanie wniosków o dofinansowanie odbywa się w każdym czasie, przez cały rok kalendarzowy w godzinach urzędowania MOPR,
- wniosek rozpatrywany jest w terminie 30 dni od daty złożenia kompletu dokumentów.

Osoby składające wnioski w pierwszych miesiącach roku otrzymują informację o rozpatrzeniu ich wniosków po otrzymaniu przez Gminę Miasto Włocławek środków z PFRON i podjęciu przez Radę Miasta uchwały dotyczącej ich podziału. Przyjęcie powyższej informacji potwierdzają własnoręcznym podpisem (druk w załączeniu),

- powiadomienie o sposobie rozpatrzenia wniosku jest przekazywane osobie niepełnosprawnej w terminie 7 dni od dnia jego rozpatrzenia.

- Grażyna Nowak-Kraszewska Kierownik Działu Rehabilitacji Zawodowej Ośrodka, że: *Przy rozpatrywaniu wniosków osób ubiegających się o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych MOPR stosuje procedury i zasady uregulowane, w tym zakresie, ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (...) oraz rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (...).*

W 2010 i 2011 r., ze względu na ograniczone środki PFRON i tym samym brak możliwości zabezpieczenia finansowego wszystkich potrzeb zgłoszonych przez osoby wnioskujące o dofinansowania rehabilitacji społecznej, w tym do turnusów rehabilitacyjnych, stosowano również zasady ustalone w zarządzeniach Dyrektora MOPR Nr 5/2010 z 31.03.2010, Nr 4/2011 z 25.03.2011 i Nr 10/2011 z 07.07.2011 r.

Wnioski o dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych przyjmowane są w ciągu całego roku, bez określania terminów ich składania. Weryfikacja pod względem ich kompletności przeprowadzana jest w przeciągu 10 dni od daty złożenia, w tym samym terminie wnioskodawca proszony jest o uzupełnienie wniosku. Rozpatrzenie wniosków następuje w trybie 30 dni od daty złożenia kompletu dokumentów.

Do formularza wniosku załączona jest informacja o procedurze dotyczącej składania wniosków, rezerwacji turnusów oraz terminie rozpatrzenia wniosku złożonego jeszcze przed datą otrzymania przez miasto środków PFRON. Przyjęcie powyższej informacji jest potwierdzane pisemnie przez wnioskodawcę. Uchwała Rady Miasta dotycząca podziału środków PFRON na dofinansowanie poszczególnych zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej, w tym na turnusy rehabilitacyjne podana jest do publicznej wiadomości na stronie internetowej Urzędu Miasta Włocławek.

O ostatecznym sposobie rozpatrzenia wniosku zainteresowani powiadamiani są w ciągu 7 dni od daty jego rozpatrzenia.

3) Maria Ignatowska Dyrektor Ośrodka w sprawie monitorowania na terenie właściwości swojego działania zapotrzebowania środowiska osób niepełnosprawnych na rehabilitację społeczną w formie turnusów, że: *Potrzeby środowiska osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, w tym dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, szacuje się w oparciu o liczbę składanych corocznie wniosków i statystyczne dane za lata poprzednie. Dokumentacją źródłową w tym zakresie są prowadzone rejestry składanych wniosków i kwartalne sprawozdania rzeczowo-finansowe realizowanych przez MOPR zadań finansowanych ze środków PFRON. Największa liczba wniosków o dofinansowanie turnusów*

rehabilitacyjnych składana jest w pierwszych miesiącach każdego roku. Na podstawie powyższych danych MOPR przedstawia Komisji Zdrowia, Rodziny i Opieki Społecznej Rady Miasta - opiniującej podział środków PFRON - informacje dotyczące prognozowanych, na dany rok, potrzeb osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej, w tym dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych.

[Dowód: akta kontroli, str. 20-33]

Z powyższych wyjaśnień wynika, że w latach 2010 i 2011 Ośrodek nie podawał na tablicy ogłoszeń informacji o formach pomocy udzielanej ze środków Funduszu, terminach składania wniosków oraz warunkach uzyskania tej pomocy.

Strony internetowe Ośrodka nie zawierały informacji o terminach składania wniosków oraz o warunkach uzyskania pomocy w formie dofinansowania uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.

[Dowód: akta kontroli, str. 20-33]

Paragraf 10 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 71, poz. 478 ze zm.), obowiązujący do dnia 31 grudnia 2010 r., stanowił, że: *Jednostki samorządu terytorialnego podają do publicznej wiadomości informacje o: 1) formach pomocy udzielanej ze środków Funduszu, terminach składania wniosków oraz warunkach uzyskania tej pomocy, (...) - poprzez ich zamieszczenie na tablicy ogłoszeń w siedzibach tych jednostek i na ich stronach internetowych, a także w inny sposób umożliwiając dostęp do tych informacji osobom niepełnosprawnym i innym zainteresowanym podmiotom.*

[Dowód: akta kontroli, str. 20-37]

W sprawie niepodania do publicznej wiadomości informacji o pomocy udzielanej ze środków PFRON, tj. o formie dofinansowania uczestnictwa w turnusach, terminach składania wniosków oraz warunkach uzyskania tej pomocy poprzez tablicę ogłoszeń oraz Internet Maria Ignatowska Dyrektor Ośrodka podała, że: *Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku podawał do publicznej wiadomości informacje dotyczące realizowanych zadań na rzecz osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON, w tym również turnusów rehabilitacyjnych. Informacje w tym zakresie rozpowszechniane były w formach przedstawionych, w przekazanym Panu, piśmie DN.0902.1.2012 z dnia 27 stycznia 2012 r. (pkt 3). Ponadto*

stosowne informacje dotyczące turnusów rehabilitacyjnych (o czym nie informowałam w w/w piśmie) zamieszczane były na tablicy ogłoszeń zlokalizowanej w budynku MOPR przy ul. Kościuszki 26 i w siedzibie działu rehabilitacji przy ul. Ogniowej 8/10.

[Dowód: akta kontroli, str. 125-138]

W powołanych zarządzeniach Dyrektora Ośrodka zapisano między innymi:

- podstawa prawna - § 6 ust. 7 Statutu Ośrodka;

- § 1: *W związku z ograniczonymi w 2010 r. środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań określonych w art. 35a ust.1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustalam zasady przyznawania dofinansowania na te zadania stanowiące załącznik Nr 1 do zarządzenia. (Zarządzenie nr 5/2010);*

- *Ustala się następujące zasady przyznawania dofinansowania niżej wyszczególnionych zadań w zakresie rehabilitacji społecznej: (...) 4. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych:*

a) corocznie przyznaje się dofinansowanie osobie niepełnosprawnej w wieku do 16 lat albo w wieku do 24 lat uczącej się i niepracującej bez względu na stopień niepełnosprawności,

b) przyjmuje się zasadę przyznawania, w pierwszej kolejności, dofinansowania osobom posiadającym długoletni, co najmniej od 2006 r., status osoby niepełnosprawnej w stopniu znacznym lub umiarkowanym, które dotąd nie otrzymały przedmiotowego dofinansowania,

c) ze względu na konieczne ograniczenia, nie przyznaje się w 2010 r. podwyższonego dofinansowania.(załącznik do ww. zarządzenia);

- *3. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych:*

Dofinansowanie tego zadania ogranicza się do dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku do lat 24 uczącej się i niepracującej.

Ze względu na konieczne ograniczenia nie będzie przyznawane podwyższone dofinansowanie. (załącznik do zarządzenia nr 4/2011);

- *Ustala się treść pkt 3 Załącznika Nr 1 do Zarządzenia Nr 4/2011 Dyrektora MOPR z dnia 25 marca 2011 r. w brzmieniu: 3. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych:*

Dofinansowanie tego zadania ogranicza się do dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku do lat 24 uczącej się i niepracującej oraz osób dorosłych i ich opiekunów, którzy biorą udział w projekcie pod nazwą „Aktywna Integracja - Projekt Systemowy MOPR Włocławek”.

W stosunku do osób dorosłych i ich opiekunów uczestniczących w projekcie pod nazwą „Aktywna Integracja - Projekt Systemowy MOPR Włocławek”, dofinansowanie winno być obniżone o 20% w stosunku do kwot, o których mowa w § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 roku w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. Nr 230, poz. 1694) - (załącznik do zarządzenia nr 10/2011).

[Dowód: akta kontroli, str. 26-32]

Paragraf 6 ust. 7 Statutu Ośrodka stanowił: *Dyrektor wydaje, w ramach zwykłego zarządu lub w granicach pełnomocnictw: zarządzenia, instrukcje, polecenia służbowe, obwieszczenia oraz wprowadza regulaminy dotyczące funkcjonowania Ośrodka*⁴.

W sprawie ograniczania zarządzeniami nr 5/2010, 4/2011 i 10/2011 osobom niepełnosprawnym dostępności do dofinansowania ze środków PFRON uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w sposób niezgodny z postanowieniami rozporządzenia, przy braku podstawy prawnej upoważniającej dyrektora MOPR do określania uprawnień obywateli Maria Ignatowska Dyrektor Ośrodka podała, że: *Ograniczenie środków w stosunku do wzrastającego z roku na rok zapotrzebowania na turnusy rehabilitacyjne, które cieszyły się powszechnym zainteresowaniem, spowodowało konieczność określenia grup uprawnionych w pierwszej kolejności do uzyskania dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym.*

Ustalenie to zostało poczynione w oparciu o rozeznanie faktycznego zapotrzebowania. Tylko forma zarządzenia umożliwiła podanie kryteriów do publicznej wiadomości. Takie rozwiązanie spowodowało, że zasady dotarły do wiadomości zainteresowanych. Dokonany wybór grup preferowanych znalazł powszechne zrozumienie ogółu ubiegających się i przez to uniknęliśmy w odróżnieniu od innych jednostek konfliktów, o których informowały media ogólnokrajowe. Praktyka taka jak powszechnie wiadomo stosowana była także przez inne ośrodki pomocy społecznej. Stanowisko wskazujące na potrzebę określenia przez samorzędy dodatkowych kryteriów przyznawania dofinansowania, oprócz tych określonych w ustawie o rehabilitacji, wyrażane jest także w środkach masowego przekazu, m.in. „Dziennik Gazeta Prawna” 3-5 lutego 2012 r. Nr 24 (3162). Reasumując wydane zarządzenia spowodowały, że kierunki działań były transparentne.

[Dowód: akta kontroli, str. 125-138]

⁴ <http://www.bip.mopr.wloclawek.pl/?cid=90>

1.5. Wnioski o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach

Tabela nr 3

Lp.	Wyszczególnienie	Rok					
		2010		2011		2012 (do 31.01.2012)	
		ogółem	EFS ⁵	ogółem	EFS ⁶	ogółem	EFS ⁷
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Liczba wniosków, jaka wpłynęła do centrum pomocy	786	44	586	47	267	-
2.	Liczba osób niepełnosprawnych, którym przyznano dofinansowanie (wnioski rozpatrzone pozytywnie), w tym:	163	44	102	46	-	-
2.1.	ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	86	32	30	30	-	-
2.2.	z lekkim stopniem niepełnosprawności	-	12	15	15	-	-
2.3.	dzieci i młodzież ⁸	77		57	1	-	-
3.	Liczba opiekunów, którym przyznano dofinansowanie	87	4	48	3	-	-
4.	Liczba wniosków rozpoznana negatywnie, w tym:	613		472	1	-	-
4.1.	z powodu braku środków finansowych:	593		472	-	-	-
4.2.	z innych powodów - nie dostarczono orzeczenia - ...	-	-	-	1	-	-
4.3.	ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	434		386	1	-	-
4.4.	z lekkim stopniem niepełnosprawności	159		82	-	-	-
4.5.	dzieci i młodzież ⁹	-		4	-	-	-
6.	Liczba wniosków wycofanych	4 ¹⁰ 27 ¹¹		5 11	2	-	-
7.	Liczba wniosków nierozpoznanych	6		7		-	-
8.	Kwota przyznanego dofinansowania	187.803	90.432	112.959	80.894	-	-
9.	Kwota wypłaconego dofinansowania	151.169	90.432	101.076	75.874	-	-

[Dowód: akta kontroli, str. 6]

W latach 2010-2011 Ośrodek dofinansowywał dwie grupy osób niepełnosprawnych, tj. zakwalifikowane do dofinansowania wyłącznie ze środków Funduszu oraz korzystające z dodatkowego dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, biorące udział w projekcie *Aktywna Integracja - Projekt Systemowy MOPR Włocławek* (patrz tabela nr 3).

W latach 2010-2011 terminu składania wniosków przez osoby ubiegające się wyłącznie o dofinansowanie z Funduszu nie określono.

⁵ Dotyczy wniosków o dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych zakwalifikowanych do *Aktywna Integracja - Projekt Systemowy MOPR Włocławek*

⁶ J. w.

⁷ J. w.

⁸ Osoby niepełnosprawne w wieku do 16 lat albo w wieku od 16 do 24 lat uczące się i niepracujące bez względu na stopień niepełnosprawności.

⁹ J. w.

¹⁰ Wnioski wycofane przed ich rozpatrzeniem

¹¹ Rezygnacje po przyznaniu dofinansowania

Opisanymi wyżej zarządzeniami Dyrektora Ośrodka grupa osób niepełnosprawnych, mogąca ubiegać się o dofinansowanie z Funduszu pobytu na turnusie, została ograniczona do osób niepełnosprawnych w wieku do 16 lat albo w wieku do 24 lat uczących się i niepracujących bez względu na stopień niepełnosprawności. Ustalono też zasadę przyznawania, w pierwszej kolejności, dofinansowania osobom posiadającym długoletni, co najmniej od 2006 r., status osoby niepełnosprawnej w stopniu znacznym lub umiarkowanym, które dotąd nie otrzymały przedmiotowego dofinansowania) – w roku 2010 oraz do dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku do lat 24 uczącej się i niepracującej – w roku 2011. W 2011 r. z dofinansowania ze środków Funduszu mogły skorzystać osoby biorące udział w projekcie *Aktywna Integracja - Projekt Systemowy MOPR Włocławek*. Warunkiem uczestnictwa w projekcie było spełnienie łącznie trzech warunków:

- korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej,
- wiek aktywności zawodowej (15-64 lata),
- brak zatrudnienia.

Termin składania „ankiet rekrutacyjnych” określono do:

- 10 lutego 2010 r.
- 28 lutego 2011 r.
- 25 stycznia 2012 r.

[Dowód: akta kontroli, str. 28-53]

Zasady przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, opracowane przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego na rok 2011, wymagały aby osoba niepełnosprawna zakwalifikowana do tego projektu, przed ubieganiem się o dofinansowanie w ramach środków PO KL otrzymała dofinansowanie ze środków PFRON (pkt 5.2. ust. 3 lit. f).

Rozstrzygnięcie o dofinansowaniu ze środków Funduszu uczestnictwa tych osób w turnusie nastąpiło w lipcu 2011 r.

Rozstrzygnięcie o przyznaniu dofinansowania osobom niepełnosprawnym nie biorącym udziału w projekcie nastąpiło w kwietniu 2011 r.

[Dowód: akta kontroli, str. 28-53]

W roku 2010 uczestnictwo w turnusach osób niepełnosprawnych realizujących projekt *Aktywna Integracja - Projekt Systemowy MOPR Włocławek* w całości był finansowany ze środków tego projektu.

[Dowód: akta kontroli, str. 5; 142]

Maria Ignatowska Dyrektor Ośrodka podała:

- w sprawie sposobu wyłonienia w latach 2010-2011 organizatora i ośrodka realizującego turnusy dla uczestników *Aktywna Integracja - Projekt Systemowy MOPR Włocławek*, że: *W latach 2010-2011 wyboru organizatorów i ośrodków realizujących turnusy dokonywali indywidualnie uczestnicy projektu „Aktywna Integracja - Projekt Systemowy MOPR Włocławek”. Obowiązek stosowania przepisów ustawy o rehabilitacji przy realizacji projektów systemowych wynika z „Zasad przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013”.*

Wybór dokonany został zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia MPiPS z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. Nr 230 z 2007 r. poz. 1694). Stosowanie prawa krajowego przy realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, wynika między innymi z postanowień Działu I, ust. 3 „Zasad przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu.

- w sprawie nie przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w sprawie realizacji turnusów rehabilitacyjnych organizowanych w ramach projektu systemowego finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego (znaczące środki przekazywano jednemu organizatorowi i ośrodkowi – Panorama Morska), że: *Osoby korzystające z turnusów rehabilitacyjnych nie są objęte zakresem podmiotowym ustawy Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.) określonym w art. 3 ustawy.*

W punkcie 2 niniejszego pisma zaznaczono, że wybór organizatora i ośrodka nastąpił w trybie indywidualnych decyzji uczestników projektu. W związku z tym nie zachodziła potrzeba przeprowadzenia postępowania w trybie zamówień publicznych. Stanowisko to potwierdził również ROPS w Toruniu (pismo w załączeniu).

- w sprawie nie przestrzegania *Zasad przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych....*, które wymagały przed ubieganiem się o dofinansowanie w ramach środków PO KL otrzymanie dofinansowania ze środków PFRON, że: *Osoby niepełnosprawne, które w 2011 r. uczestniczyły w turnusach rehabilitacyjnych w ramach projektu „Aktywna Integra-*

cja – Projekt Systemowy MOPR Włocławek” otrzymały wcześniej zgodnie z „Zasadami przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013” dofinansowanie do tych turnusów ze środków PFRON, a następnie otrzymały dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w części nieopłaconej ze środków PFRON.

W związku z ograniczonym limitem środków Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie wystąpił do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu z zapytaniem o możliwość sfinansowania turnusów zaplanowanych w projekcie w całości ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, analogicznie do lat poprzednich. ROPS odpowiadając na to zapytanie potwierdził konieczność udziału środków PFRON w sfinansowaniu turnusów dla uczestników projektu. W związku z tym, że Gmina Miasto Włocławek otrzymała dodatkowe środki z PFRON Rada Miasta Włocławek Uchwałą Nr XI/108/11 z dnia 27 czerwca 2011 r. zdecydowała o przeznaczeniu ich części na dofinansowanie turnusów osób biorących udział w projekcie (w załączeniu kserokopie w/w pism oraz uchwały wraz z uzasadnieniem).

[Dowód: akta kontroli, str. 125-138]

Tabela nr 4

Lp.	Wydatki					
	ogółem		ze środków PFRON		ze środków EFS ¹²	
	2010 r.	2011 r.	2010 r.	2011 r.	2010 r.	2011 r.
1	2	3	4	5	6	7
1.	241 601	176 950	151 169	101 076	90 432	75 874

[Dowód: akta kontroli, str. 142]

Uzasadnianie negatywnego rozpoznania wniosków o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach:

W roku 2011 treść negatywnych odpowiedzi udzielonych wnioskodawcom była następująca:

- na wnioski złożone w początkowych miesiącach roku: *Odpowiadając na Pan(i/a) wniosek z dnia (...) o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym informuję, że nie jest możliwe przyznanie Pan(i/u) wnioskowanego dofinansowania.*

W bieżącym roku w związku ze znacznym niedoborem środków PFRON na realizację zadań na rzecz osób niepełnosprawnych zostały wprowadzone Zarządzeniem NR 4/2011 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie z dnia 25 marca 2011 r. zasady przyznawania w 2011 r.

¹² Projekt Aktywna Integracja – Projekt Systemowy MOPR Włocławek.

dofinansowań uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, według których przyznanie dofinansowania ogranicza się do dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku do lat 16 albo w wieku do lat 24 uczącej się i niepracującej.

W związku z powyższym wniosek Pan(i/a) rozpatrzono odmownie.

- na wnioski złożone w następnych miesiącach roku 2011 udzielano odpowiedzi następującej treści: Odpowiadając na Pan(i/a) wniosek z dnia (...) o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym informuję, że nie jest możliwe przyznanie Pan(i/u) wnioskowanego dofinansowania.

W bieżącym roku w związku ze znacznym niedoborem środków PFRON na realizację zadań na rzecz osób niepełnosprawnych zostały wprowadzone Zarządzeniem NR 4/2011 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie z dnia 25 marca 2011 r. zasady przyznawania w 2011 r. dofinansowań uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, według których przyznanie dofinansowania ogranicza się do dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku do lat 16 albo w wieku do lat 24 uczącej się i niepracującej oraz osób dorosłych i ich opiekunów, którzy biorą udział w projekcie pod nazwą „Aktywna Integracja – Projekt Systemowy MOPR Włocławek”.

W związku z powyższym wniosek Pan(i/a) rozpatrzono odmownie.

- dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej w wieku do lat 16 albo w wieku do lat 24 uczącej się i niepracującej odpowiadano, że: Odpowiadając na Pan(i/a) wniosek z dnia (...) o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym informuję, że aktualnie nie jest możliwe pozytywne jego rozpatrzenie ze względu na wyczerpanie się środków przeznaczonych na realizację tego zadania.

W bieżącym roku w związku ze znacznym niedoborem środków PFRON na realizację zadań na rzecz osób niepełnosprawnych zostały wprowadzone Zarządzeniem NR 4/2011 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie z dnia 25 marca 2011 r. zasady przyznawania w 2011 r. dofinansowań uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, według których przyznanie dofinansowania ogranicza się do dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku do lat 16 albo w wieku do lat 24 uczącej się i niepracującej.

decyzje o dofinansowaniu podejmowane były do czasu wyczerpania się środków przeznaczonych na to zadanie, tj. do wniosków które zostały złożone do dnia 23.02.2011 r.

Pisma podpisywała Grażyna Nowak-Kraszewska Kierownik Działu Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych.

[Dowód: akta kontroli, str. 139-141]

1.6. Szczegółowym badaniem objęto 62 wnioski (38%) rozpatrzonych pozytywnie w 2010 r. i 77 wniosków (75%) rozpatrzonych pozytywnie w 2011 r. Analiza wykazała:

1) wszystkie badane wnioski o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach były kompletne i zostały złożone przez osoby uprawnione.

[Dowód: akta kontroli, str. 151-164]

2) Wysokość przyznanego dofinansowania uczestnictwa w turnusie osobom niepełnosprawnym oraz ich opiekunom była prawidłowa.

Nie stwierdzono przypadków opisanych w § 5 ust. 9 rozporządzenia (*W przypadku gdy centrum pomocy poweźmie wątpliwości w sprawie przyznawanego dofinansowania, w szczególności co do wysokości dochodów i liczby osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, mające wpływ na przyznanie dofinansowania, powiadamia wnioskodawcę o konieczności złożenia w wyznaczonym terminie, nie dłuższym niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania, wyjaśnień w sprawie lub dostarczenia niezbędnych dokumentów.*).

[Dowód: akta kontroli, str. 125-138; 149-164]

Przy rozpatrywaniu wniosków o dofinansowanie brał udział pracownik socjalny.

[Dowód: akta kontroli, str. 74-117]

W sprawie sposobu oraz na podstawie jakich przesłanek pracownik socjalny biorący udział w procedurze rozpatrywania wniosków o dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych ze środków PFRON oceniał sytuację społeczną osoby niepełnosprawnej i jej potrzeby w zakresie rozwijania umiejętności społecznych, a także formy tej oceny, Maria Ignatowska Dyrektor Ośrodka podała, że: *Pracownik socjalny przeprowadzał oceny na podstawie m.in. informacji zawartej w kopii orzeczenia o niepełnosprawności, wniosku o dofinansowanie i wniosku lekarza. W dokumentach tych znajdują się podstawowe informacje dotyczące stopnia i rodzaju niepełnosprawności wnioskodawcy, jego wieku, liczby osób w gospodarstwie domowym, sytuacji zawodowej i zdrowotnej wnioskodawcy. W ocenie wykorzystywano także inne dokumenty będące w posiadaniu MOPR. Nadmienić należy, że pracownik socjalny uczestniczył w przyjmowaniu wniosku, i jego ocena wyrażona była także w oparciu o bezpośredni kontakt z wnioskodawcą. Na podstawie tych dokumentów i informacji pracownik dokonywał oceny, którą wyrażał pisemnie na wniosku o dofinansowanie.*

[Dowód: akta kontroli, str. 125-138]

3) Wnioskodawców o terminie rozpatrzenia wniosku nie informowano odrębnym pismem. Przy składaniu wniosku osoba niepełnosprawna lub jej opiekun prawny podpisywał formularz *Procedura dotycząca turnusów rehabilitacyjnych*. W ostatniej części formularza zapisano *Przyjmuję do wiadomości powyższą procedurę oraz informację, że niniejszy wniosek złożony w dniu... 2010/11/12 r. zostanie rozpatrzony po otrzymaniu środków PFRON i uchwaleniu planu finansowego na rok 2010/11/12 przez Radę Miasta Włocławek*.

Udzielenie informacji o terminie załatwienia sprawy w powyższej formie w stosunku do wniosków złożonych po dniu 29 marca 2010 r. (dzień podjęcia Przez RM Włocławka stosownej uchwały) było niezgodne ze stanem faktycznym. Dotyczy to 72 osób niepełnosprawnych składających wnioski w 2010 r. i 80 w 2011 r.

[Dowód: akta kontroli, str. 6; 33; 54]

W powyższej sprawie Maria Ignatowska Dyrektor Ośrodka podała, że: *Przypuszczam, że pytanie Pana dotyczy wniosków złożonych już po podziale środków PFRON, które pomimo tego zawierały „procedurę” z klauzulą informującą, że wniosek będzie rozpatrzony po podziale środków. W związku z tym wyjaśniam, że zaistniała sytuacja dotyczy wniosków, które zostały pobrane z początkiem roku, a złożone w terminie późniejszym, już po dokonaniu przez radę miasta podziału otrzymanych środków z PFRON. W przypadku tych wniosków klauzula ta była nieaktualna, a wnioskodawcy otrzymali pisemną odpowiedź w terminie ustawowym. „Procedura” dołączana do druku wniosków pobieranych po otrzymaniu środków nie zawierała tej klauzuli (w załączeniu „procedura” dla wniosków złożonych po otrzymaniu środków).*

[Dowód: akta kontroli, str. 125-138]

4) Dokumentacja nie zawierała informacji czy sprawdzono aktualność wpisu ośrodków i organizatorów do odpowiedniego rejestru.

[Dowód: akta kontroli, str. 149-179]

W powyższej sprawie Maria Ignatowska Dyrektor Ośrodka podała, że: *Sprawdzenie aktualności wpisów organizatora i ośrodka do odpowiedniego rejestru, jest automatyczną czynnością administracyjną tak oczywistą, że nie wymaga w specjalny sposób dokumentowania jej dokonania. Obowiązująca dokumentacja nie przewiduje, aby fakt sprawdzenia wpisów był specjalnie odnotowywany. W piśmie powiadamiającym o przyznaniu dofinansowania wnioskodawca jest informowany o konieczności dokonania wyboru ośrodka i organizatora turnusu posiadających wpisy do odpowiednich rejestrów. Wyboru ośrodka dokonuje wnioskodawca na przekazanym mu formu-*

RM

RM

larzu. Pracownik zajmujący się merytoryczną obsługą tego zadania każdorazowo sprawdza czy wybrany ośrodek i organizator turnusu posiadają wpisy w rejestrach o których mowa z uwzględnieniem terminów ich ważności.

[Dowód: akta kontroli, str. 125-138]

5) Spełnione zostały warunki do przekazania organizatorowi dofinansowania uczestnictwa osoby niepełnosprawnej w turnusie.

[Dowód: akta kontroli, str. 149-179]

6) Przekazywanie dofinansowania organizatorowi (§ 8 ust. 7 rozporządzenia).

Termin przekazania dofinansowania organizatorom w 26 przypadkach (18,7%) był niezgodny z określonym w § 8 ust. 3 rozporządzenia (*Przekazanie dofinansowania organizatorowi turnusu rehabilitacyjnego następuje w terminie 7 dni od dnia otrzymania oświadczenia organizatora, jednak nie później niż na 7 dni przed dniem rozpoczęcia tego turnusu.*). W tych przypadkach dofinansowanie przekazano po upływie od 9 do 76 dni od otrzymania oświadczenia organizatora (zwłoka od 2 do 69 dni), jednak przed rozpoczęciem turnusu.

[Dowód: akta kontroli, str. 149-179]

7) Rozliczenia przekazanego dofinansowania.

Koszt uczestnictwa w turnusie na terenie NZOZ Pomorskie Centrum Rehabilitacji, Zdrowia i Urody Sanatorium PANORAMA MORSKA w Jarosławcu w 2011 r. wynosił 2 330,00 zł. Według cen katalogowych obowiązujących w tym roku cena powinna wynosić 2 290,00 zł.

[Dowód: akta kontroli, str. 68-73;149-150]

W powyższej sprawie Leszek Haratyk właściciel NZOZ Pomorskiego Centrum Rehabilitacji, Zdrowia i Urody Sanatorium PANORAMA MORSKA w Jarosławcu podał: *W 2011 roku o 40,00 zł zwiększono koszt uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym dla osób niepełnosprawnych, którym dofinansowanie pobytu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznał Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku oraz z Europejskiego Funduszu Społecznego (43 osoby). Obowiązujący w czasie turnusu rehabilitacyjnego realizowanego od 20 sierpnia do 2 września 2011 r. koszt pobytu uczestnika oraz opiekuna wynosił 2 290,00 zł, natomiast MOPR obciążany był kwotą o 40 zł wyższą, tj. 2 330,00 zł ze względu*

HP

na dodatkowy koszt transportu jaki zapewniłmy uczestnikom turnusu na trasie: Włocławek - Jarosławiec - Włocławek.

[Dowód: akta kontroli, str. 180-181]

Z dofinansowania uczestnictwa dziecka (Wiktor K.; PESEL [REDAKTOWANO]) w turnusie korzystał pracownik Ośrodka Piotr K., zatrudniony na stanowisku koordynatora projektu systemowego, odpowiedzialny za koordynację realizowanego programu *Aktywna Integracja – Projekt Systemowy MOPR Włocławek*. Piotr K. otrzymał również dofinansowanie jako opiekun.

Wiktor K. uczestniczył w turnusie w 2009 r.

Przeciętny miesięczny dochód na 1 osobę według danych zawartych we wniosku z dnia 3 marca 2010 r. - [REDAKTOWANO] zł.

Kwota dofinansowania wyniosła 1 460,00 zł, w tym dla uczestnika 876,00 zł i dla opiekuna 584,00 zł.

Piotr K. jako organizatora i ośrodek realizujący turnus wybrał NZOZ Pomorskie Centrum Rehabilitacji, Zdrowia i Urody Sanatorium PANORAMA MORSKA w Jarosławcu.

Termin realizacji turnusu od dnia 31 lipca do dnia 13 sierpnia 2010 r., koszt dla osoby niepełnosprawnej 1 590 zł, dla opiekuna 1 740,00 zł (według *Oświadczenia organizatora turnusu*).

Kwotę dofinansowania (1 460 zł) przekazano 21 czerwca 2010 r.

W roku 2011, dnia 1 lutego, Piotr K. również złożył wniosek o dofinansowanie pobytu dziecka na turnusie, deklarował w nim swój wyjazd w roli opiekuna. Wniosek rozpatrzono pozytywnie.

Przeciętny miesięczny dochód na 1 osobę według danych zawartych we wniosku wynosił [REDAKTOWANO] zł.

Orzeczenie o niepełnosprawności było ważne do dnia 31 lipca 2011 r.

Kwota dofinansowania wyniosła 1 547,00, w tym dla uczestnika 928,00 zł i dla opiekuna 619,00 zł.

Piotr K. jako organizatora i ośrodek realizujący turnus wybrał NZOZ Pomorskie Centrum Rehabilitacji, Zdrowia I Urody Sanatorium PANORAMA MORSKA w Jarosławcu. Termin realizacji turnusu od dnia 23 lipca do dnia 5 sierpnia 2010 r., koszt dla osoby niepełnosprawnej 1 290,00 zł, dla opiekuna 1 290,00 zł (według *Oświadczenia organizatora turnusu*).

Kwotę dofinansowania (1 547 zł) przekazano 21 czerwca 2011 r.

Z dokumentacji przedłożonej do kontroli, z dzieckiem Wiktozem K. na turnusie w dniach od 20 sierpnia do 2 września 2011 r. przebywał Piotr K.

PA

J

W okresie realizacji turnusu uczestnik Wiktor K. nie posiadał ważnego orzeczenia o niepełnosprawności.

I Urząd Skarbowy we Wrocławiu ustalił, że:

1) turnus w roku 2010:

- opiekunem dziecka Wiktora K. był Piotr K.,
- oprócz Piotra i Wiktora K. na turnusie przebywała Agnieszka K. (żona Piotra K.),
- koszt pobytu wg cen katalogowych obowiązujących w okresie trwania turnusu dla 3 osób wynosił 6 870,0 zł (3 x 2 290,00 zł),
- należność za pobyt ustalono w następujący sposób:
 - Wiktor K. – 2 290,00 zł – 550,00 zł -150,00 zł (1/2 wyżywienia dla dziecka do lat 8) = 1 590,00 zł;
 - Piotr K. – 2 290,00 zł – 500,00 zł = 1 740,00 zł;
 - Agnieszka K. – 1 330,00 zł (wspólny pokój – dostawka);
 - razem 4 660,00 zł, z tego 1 460,00 zł zapłacone przez MOPR i 3 200,00 zł przez państwo K.

Według oświadczenia organizatora Państwu K. udzielono rabatu 2 550,00 zł z tytułu zakwaterowania w pokoju o obniżonym standardzie oraz 150,00 zł z tytułu rezygnacji z 1/2 porcji wyżywienia dla osoby do lat 8.

2) turnus w roku 2011:

- na turnusie przebywali Wiktor K. (osoba niepełnosprawna);
- Agnieszka K. (opiekun osoby niepełnosprawnej);
- Aleksandra K. (kuracjusz; dziecko);
- należność za pobyt ustalono w następujący sposób:
 - Wiktor K. – 2 290,00 zł – 1 000,00 zł = 1 290,00 zł;
 - Agnieszka K. – 2 290,00 – 1 000,00 zł = 1 290,00 zł;
 - Aleksandra K. – 450,00 zł (ryczałt za dziecko do 2 lat);
 - razem 3 330,00 zł, z tego 1 547,00 zł zapłacone przez MOPR i 1 483,00 zł przez państwo K.

Według oświadczenia organizatora Państwu K. udzielono rabatu 2 100,00 zł z tytułu zakwaterowania w pokoju o obniżonym standardzie oraz 150,00 zł z tytułu rezygnacji z 1/2 porcji wyżywienia dla osoby do lat 8.

[Dowód: akta kontroli, str. 68-117]

W informacji o zniżkach i rabatach dostępnej na stronie <http://www.sanatorium-panorama.pl/100-dodatkowe-znizki-oplaty.html> zapisano między innymi:

Zniżki - Pakiet „komfort plus”

- dziecko na jednym łóżku z rodzicami: 00 – 03 lat rabat 70%

- rabaty dla dzieci lub dorosłych śpiących na dostawkach (przy dwóch osobach w pokoju pełnopłatnych):

- 04 – 11 lat rabat 30%;

- od 12 lat rabat 20%

Ryczałt za pobyt dzieci - Pakiet „komfort” bez wyżywienia, bez świadczeń, na wspólnym noclegu (bez dodatkowego łóżka)

W ŚCISŁYM SEZONIE od 9 czerwca do 14 września:

- ryczałt od dziecka 14 dni do 2 lat – 450 zł od 2-3 lat – 650 zł

- ryczałt od dziecka 8 dni do 2 lat – 270 zł od 2-3 lat – 390 zł

Wspólny nocleg z drugą osobą - Pakiet „komfort” (bez dodatkowego łóżka)

W ŚCISŁYM SEZONIE od 9 czerwca do 14 września:

- wspólny nocleg od osoby 1 690 zł (14 dni),

Zniżki - Pakiet „komfort”

Zniżka dla opiekuna osoby niepełnosprawnej bez rehabilitacji z dofinansowaniem PFRON (PCPR, MOPS, MOPR) - 50 zł

Panorama ABC niski parter, pokoje bez balkonów (wejście bezpośrednio z dworu) - zniżka 100 zł/osoba

Zniżka za pobyt dla dzieci z połową wyżywienia do lat 8:

- przed i po sezonie - 100 zł, w sezonie i w ścisłym sezonie - 150 zł

Dodatkowo płatne

Oplata miejscowa (klimatyczna) - cena skierowania na pobyt nie zawiera opłaty klimatycznej - należy ją opłacić przy przyjeździe w recepcji

Panorama E - dopłata 200 zł/osoby w pokoju 3 osobowym

Dostawka - łóżeczko dopłata przy rezerwacji miejsc: 90 zł za pobyt.”

[Dowód: akta kontroli, str. 118-121]

Art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych¹³, stanowi: Pracownik samorządowy zatrudniony na stanowisku urzędniczym, w tym kierowniczym stanowisku urzędniczym, nie może wykonywać zajęć pozostających w sprzeczności lub związa-

¹³ Dz. U. Nr 223, poz. 1458 ze zm.

nych z zajęciami, które wykonuje w ramach obowiązków służbowych, wywołujących uzasadnione podejrzenie o stronniczość lub interesowność oraz zajęć sprzecznych z obowiązkami wynikającymi z ustawy.

Zeznając jako świadek Piotr K. koordynator projektu systemowego Ośrodka podał:

1) w sprawie charakteru swojego pobytu w NZOZ Pomorskie Centrum Rehabilitacji, Zdrowia i Urody Sanatorium PANORAMA MORSKA w Jarosławcu w roku 2010 i 2011, że: *W 2010 jako opiekun, byłem wspólnie z żoną i synem.*

W 2011 r. przebywałem na terenie ośrodka - dochodziłem. Mieszkalem poza Ośrodkiem.

2) w sprawie korzystania z usług ośrodka, w tym z wyżywienia, że: *Czasami żona wykupywała mi posiłki, korzystałem z basenu i grałem w tenisa.*

Oprócz tenisa, usługi opłacałem.

3) w sprawie pokoju, w którym przebywał, jak i jego wyposażenia, że: *W 2010 w pokoju dwuosobowym (numeru nie pamiętam) w budynku. Wyposażonym w 1 wersalkę i jeden tapczan, łazienka z prysznicem, telewizor.*

W 2011 r. pokój, który zajmowała żona z dziećmi był wyposażony w 2 tapczany, jedno dziecko spało na materacu.

Ja mieszkalem poza ośrodkiem, adresu nie pamiętam. Pobyt mój był przerywany w związku z budową domu, którą rozpocząłem.

4) w sprawie członków rodziny przebywających również w Ośrodku, że: *W 2010 r. żona i dziecko. W 2011 r. żona i dwoje dzieci.*

5) w sprawie podstaw uzyskiwanych rabatów i zniżek w kosztach pobytu, że: *Ze względu na obniżony standard i niepełne wyżywienie (mniejsze porcje).*

6) w sprawie korzystania w roku 2011 z dofinansowania pobytu dziecka na turnusie rehabilitacyjnym, mimo braku ważnego orzeczenia o niepełnosprawności, że: *Pobyt w terminie ważności orzeczenia nam nie odpowiadał, więc przesunęliśmy termin. Pierwotnie planowaliśmy pobyt wcześniej.*

7) w sprawie zamiany roli opiekuna z żoną, która nie występowała w dokumentacji dotyczącej dofinansowania, że: *W związku z budową domu byłem zajęty, więc zastąpiła mnie żona. W związku z tym nikt nie poprosił mnie o uzupełnienie dokumentacji.*

8) na pytanie czy może udokumentować ponoszenie kosztów korzystania z usług ośrodka, że: *Nie.*

9) na pytanie czy uważa Pan, że korzystając z usług ośrodka, jako koordynator programu *Aktywna Integracja - Projekt Systemowy MOPR Włocławek*, na podstawie którego MOPR

Włocławek przekazywał NZOZ Pomorskie Centrum Rehabilitacji, Zdrowia i Urody Sanatorium PANORAMA MORSKA w Jarosławcu znaczne środki finansowe, nie występowały okoliczności, które mogły mieć wpływ na obiektywizm przy realizacji projektu, że: *Nie, uważam, że wszystko było w porządku.*

[Dowód: akta kontroli, str. 122-123]

Uczestnicy turnusu (2 osoby) potwierdziły fakt przebywania w czasie turnusu 20 sierpnia - 2 września 2011 r. na terenie NZOZ Pomorskie Centrum Rehabilitacji, Zdrowia i Urody Sanatorium PANORAMA MORSKA w Jarosławcu Grażyny Nowak-Kraszewskiej i Piotra K. oraz fakt korzystania przez te osoby ze stołówki Ośrodka. Według tej informacji Pani Grażyna Nowak-Kraszewska mieszkała w domku.

[Dowód: akta kontroli, str. 124]

Paragraf 3 rozporządzenia stanowi, że: *Warunkiem uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym jest posiadanie ważnego orzeczenia (...).*

W sprawie przyznania w 2011 r. dofinansowania dziecku pracownika MOPR pobytu na turnusie wraz z opiekunem, mimo braku ważnego orzeczenia o niepełnosprawność Maria Ignatowska Dyrektor Ośrodka podała, że: *Wiktor Piotr K. (dziecko) uzyskał dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego w dniu 11 kwietnia 2011 r., z przewidywanym udziałem w turnusie w miesiącu lipcu 2011 r. Ze względów rodzinnych wnioskodawca dokonał zmiany turnusu na miesiąc sierpień. W chwili przyznawania dofinansowania do turnusu z przewidywanym terminem jego realizacji w miesiącu lipcu Wiktor Piotr K. posiadał ważne orzeczenie o niepełnosprawności. Orzeczenie wygasło w dniu 31 lipca 2011 r. Dział Rehabilitacji zrealizował dofinansowanie przyjmując za podstawę:*

1) wyjaśnienia Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zawarte w piśmie z dnia 28 maja 2007r. znak BON-II-42110-113/WW/07 skierowanym do PCPR i MOPR dotyczącym realizacji zadań finansowanych ze środków PFRON, które wyjaśnia m.in., że „Rozwiązania przewidziane ustawą dotyczą osób, których niepełnosprawność została potwierdzona stosownym orzeczeniem. Zatem, jeżeli w **dniu rozpatrywania wniosku** orzeczenie o niepełnosprawności wnioskodawcy utraciło ważność PCPR nie ma podstaw do pozytywnego rozpatrzenia wniosku.”,

2) wyjaśnienia zawarte w dwumiesięczniku *Praca i Rehabilitacja Niepełnosprawnych* nr 9-10 z 2008 roku w dziale prawo w punkcie 2 dotyczącym turnusów rehabilitacyjnych, za-

JP

J

wierające zapis „Po rozpatrzeniu wniosku centrum pomocy w terminie 7 dni ma powiadomić wnioskodawcę o tym fakcie. W przypadku, gdy rozstrzygnięcie ma charakter negatywny dla wnioskodawcy, powiatowe centrum musi dołączyć do takiej informacji uzasadnienie. Uzasadnienie stanowią takie okoliczności, które w ocenie powiatowego centrum uniemożliwiły przyznanie dofinansowania (np. uzyskanie dofinansowania do turnusu w danym roku, **utrata statusu osoby niepełnosprawnej w trakcie rozpatrywania wniosku**)”.

Przytoczone wyżej wyjaśnienia dały podstawę uznania, że dofinansowanie przysługuje wnioskodawcy, który w dniu rozpatrywania wniosku posiada status osoby niepełnosprawnej.

[Dowód: akta kontroli, str. 125-138]

W trakcie trwania turnusów finansowanych ze środków Funduszu i w ramach programu *Aktywna Integracja – Projekt Systemowy MOPR Włocławek*, tj. w okresie od dnia 28 sierpnia do dnia 10 września 2010 r. oraz od dnia 20 sierpnia do dnia 2 września 2011 r. w ośrodku NZOZ Pomorskie Centrum Rehabilitacji, Zdrowia i Urody Sanatorium PANORAMA MORSKA w Jarosławcu przebywała Grażyna Nowak-Kraszewska Kierownik Działu Rehabilitacji Zawodowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie we Włocławku. Zeznając jako świadek Grażyna Kraszewska na zadane pytania odpowiedziała:

1) W jakim charakterze przebywała Pani w NZOZ Pomorskie Centrum Rehabilitacji, Zdrowia i Urody Sanatorium PANORAMA MORSKA w Jarosławcu w okresie od dnia 28 sierpnia do dnia 10 września 2010 r. oraz od dnia 20 sierpnia do dnia 2 września 2011 r.?

Jednym z działań w ramach realizowanego projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego był udział osób niepełnosprawnych – uczestników projektu w turnusach rehabilitacyjnych. Ponieważ uczestnicy w większości wybrali ten sam Ośrodek, tj. NZOZ Pomorskie Centrum Rehabilitacji, Zdrowia i Urody Sanatorium PANORAMA MORSKA w Jarosławcu, pobyt mój w tym ośrodku spowodowany był przede wszystkim koniecznością sprawowania nadzoru nad realizacją projektu i prawidłowym przebiegiem turnusu. Niejednokrotnie podczas mojego pobytu w Ośrodku, na prośbę uczestników lub w sytuacji, gdy sama stwierdziłam, że uczestnicy wymagają pomocy pełniłam wtedy rolę „opiekuna”. O moim pobycie w Ośrodku zdecydowało stanowisko Pani Dyrektor Marii Ignatowskiej, która uważała, że w związku z wyjazdem na turnus do jednego Ośrodka bardzo licznej grupy osób niepełnosprawnych, nadzór pracownika MOPR jest niezbędny (nadmieniam, że żaden z pracowników, którym zaproponowano wyjazd do Ośrodka w w/w charakterze nie wyraził na to zgody). W związku z tym, że miałam do wykorzystania zaległy urlop, zrezygnowałam z proponowanego przez Panią Dyrektor oddelegowania i zadeklarowałam swój pobyt

JP

w ośrodku tylko i wyłącznie w ramach własnego urlop (społecznie), na co ostatecznie Pani Dyrektor wyraziła zgodę.

2) Program turnusów nie przewidywał takiej funkcji, dotyczy *Aktywna Integracja - Projekt Systemowy MOPR Włocławek* oraz turnusów dofinansowywanych ze środków PFRON:

Każda z grup 12 osobowych utworzonych w ramach projektu miała zapewnionego opiekuna, który zobowiązany był do prawidłowej realizacji założeń projektu. W związku z tym, że w trakcie pisania przedmiotowego projektu nie przewidziano, że większość osób niepełnosprawnych dokona wyboru turnusu rehabilitacyjnego w tym samym Ośrodku i w tym samym terminie (ze względów organizacyjnych, tj. realizację pozostałych działań przewidzianych w projekcie – uczestnicy zobowiązani byli do udziału w turnusie w okresie od połowy sierpnia do połowy września) faktycznie nie był przewidziany na turnusie udział opiekunów finansowany ze środków EFS. W związku z tym mój pobyt w ośrodku nie obciążał budżetu projektu, ani budżetu MOPR.

3) Na jakiej podstawie korzystała Pani z pomieszczeń i utrzymania w Ośrodku?

W celu sprawowania w/w funkcji Panorama udostępniła pracownikowi MOPR nieodpłatnie pomieszczenie. Warunki udostępnienia pomieszczenia negocjowałam osobiście. Z zabiegów i wyżywienia nie korzystałam, czasami kupowałam posiłki w Ośrodku , czasami żywiłam się „na mieście”.

4) Kto z Pani rodziny przebywał w tym okresie także w Ośrodku?

W tym trakcie mojego pobytu w Ośrodku w Jarosławcu w 2010 roku odwiedził mnie mój mąż (jeżeli dobrze pamiętam na terenie ośrodka przebywał 4 dni).

W 2011 r. była podobna sytuacja. Mąż wykupił pobyt w Panorami prawdopodobnie od środy pierwszego tygodnia, wyjechał w piątek następnego tygodnia własnym środkiem transportu.

5) Dlaczego nie ponosiła Pani kosztów pobytu w Ośrodku?

Nie byłam uczestnikiem turnusu. Koszty pobytu, za wyjątkiem udostępnienia pomieszczenia, ponosiłam z własnych środków.

6) W jakim charakterze przebywał w NZOZ Pomorskie Centrum Rehabilitacji, Zdrowia i Urody Sanatorium PANORAMA MORSKA w Jarosławcu od dnia 20 sierpnia do dnia 2 września 2011 r. Piotr K.?

W tym czasie Piotr K. jako uczestnik turnusu chyba w Ośrodku nie przebywał. Prawdopodobnie z dokumentów wynikało, że opiekunem niepełnosprawnego dziecka miała być żona Pana Piotra K. (tego faktu nie pamiętam). Poza tym w Ośrodku widziałam żonę Pana Piotra K. Z wcześniejszych rozmów z nim wynikało, że nie będzie mógł pełnić roli opiekuna dziecka na turnusie.

7) Na podstawie jakich dokumentów:

Tak mi się wydaje, nie umiem powiedzieć. Osobiście widziałam żonę.

8) Kto z członków rodziny Piotra K. przebywał w Ośrodku w okresie od dnia 20 sierpnia do dnia 2 września 2011 r.?

Nie wiem, nie znam rodziny Pana Piotra K., (z widzenia znam żonę).

9) Na podstawie dokumentów wiedziała Pani, że Piotr K. otrzymuje znaczne rabaty na pobyt w Panoramy, czy uważała Pani ten fakt za sytuację normalną?

Dokumenty osób ubiegających się w dziale rehabilitacji o dofinansowania analizuję przede wszystkim pod względem merytorycznym. Pracownicy realizujący poszczególne zadania sprawdzają dokumenty pod względem finansowym, a w przypadku dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym pracownik sprawdza, między innymi czy wysokość przyznanego dofinansowania nie przekracza kosztu pobytu na turnusie. Wysokość wkładu własnego jest indywidualną sprawą wnioskodawcy.

10) Czy znała pani warunki pobytu rodziny Piotra K.?

Nie znałam.

11) Na jakiej podstawie MOPR Włocławek finansował koszt dojazdu uczestników turnusu rehabilitacyjnego realizowanego w 2011 r. ze środków Aktywna Integracja - Projekt Systemowy MOPR Włocławek i PFRON? W jaki sposób sprawa ta została uzgodniona?

Większość osób wybrała Ośrodek w Jarosławcu, ponieważ dojazd do tego Ośrodka jest utrudniony, zadzwoniliśmy do Panoramy z pytaniem czy mogą zapewnić transport. Ośrodek wyraził zgodę na przewóz osób niepełnosprawnych na turnus i z powrotem. Uzgodniłam, że koszt pobytu będzie podwyższony o 40 zł od osoby. Uważałam, że to będzie korzystne dla osób niepełnosprawnych. Osobiście nie załatwiałam wszystkich spraw organizacyjnych związanych z wyjazdem grupy na turnus, ale o wszystkim byłam przez pracowników informowana. Nadmieniam, że uczestnictwo w projekcie jest bezpłatne.

12) Czy we wspólnym wyjeździe uczestniczyła rodzina Piotra K.:

Nie.

13) Kto i dlaczego wypełniał za osoby niepełnosprawne lub ich opiekunów prawnych wnioski o dofinansowanie oraz informacje o wyborze turnusu, w tym dotyczy dokumentacji Piotra K.?

Osoby niepełnosprawne lub ich opiekunowie dostarczają do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie najczęściej już wypełnione wnioski o dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym, a w następnej kolejności, tj. po otrzymaniu informacji o wysokości dofinansowania oświadczenia o wyborze turnusu. W związku z tym pracownik nie może stwierdzić kto dany dokument sporządził (nigdy nie pyta kto dany dokument wypełniał). Zdarza się, że po-

bp

JK

wyższe dokumenty w momencie dostarczania do działu rehabilitacji nie są w całości wypełnione. Wówczas pracownik prosi petenta o uzupełnienie dokumentów. Nie zawsze wnioskodawca jest w stanie uzupełnić przedkładany dokument (brak okularów, niesprawność kończyn górnych oraz inne powody, w tym emocjonalne), wówczas proszą o to pracownika przyjmującego dokumenty. Pracownik MOPR po otrzymaniu informacji od wnioskodawcy uzupełnia wnioski lub inny dokument. Pracownicy działu zobowiązani są do udzielania osobom niepełnosprawnym pomocy przy składaniu wszelkich wniosków o dofinansowanie.

[Dowód: akta kontroli, str. 146-148]

Do akt kontroli dołączono przekazane przez Grażynę Nowak-Kraszewską:

- kopie rachunku z dnia 30 sierpnia 2011 r. za pobyt Romana K. na turnusie rehabilitacyjnym na kwotę 1 540 zł; terminu pobytu rachunek nie zawierał;

- kopie dowodu wpłaty KP 34/13 z dnia 4 września 2010 r. na kwotę 665 zł. Dowód nie zawierał nazwiska płatnika oraz tytułu płatności.

[Dowód: akta kontroli, str. 182-183]

Ponadto w badanej próbie ustalono jak poniżej. Po opisie ustaleń cytuje się wyjaśnienia Dyrektora Ośrodka Marii Ignatowskiej (kursywą).

Rok 2010:

1) w powiadomieniu o przyznaniu dofinansowania MOPR podawał, że niezłożenie informacji o wyborze turnusu w terminie, jest jednoznaczne z rezygnacją z dofinansowania - rozporządzenie w sprawie turnusów rehabilitacyjnych nie przewiduje takich konsekwencji w przypadku niedochowania terminów – dotyczy wszystkich spraw;

Obowiązujące przepisy dotyczące dofinansowania ze środków PFRON turnusów rehabilitacyjnych nie określają konsekwencji wynikających z niedotrzymania przez wnioskodawcę 30 dniowego terminu dokonania wyboru organizatora i ośrodka.

Wprowadzenie przez MOPR zapisu, o którym mowa, ma charakter wyłącznie informacyjny wzmacniający ochronę interesów osoby niepełnosprawnej, która nie zawsze ma świadomość, że konsekwencją niedotrzymania wymaganego terminu jest utrata przyznanych środków i uwolnienie ich na rzecz kolejnej osoby oczekującej na dofinansowanie.

2) akceptowano informacje o przebiegu turnusu rehabilitacyjnego sporządzone wg wzoru do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 maja 2003 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. Nr 100 poz. 926); w informacji udział uczestnika opisano bez podania liczby godzin zajęć oraz uzyskanych efektów

– wniosek nr 131, 356;

hp

Organizatorzy turnusów, w wyszczególnionych przypadkach (poza, moim zdaniem, wnioskiem nr 642), w przesłanych „Informacjach o przebiegu turnusu” zawarli ogólne dane, bez podania liczby godzin przeprowadzonych zajęć oraz/lub uzyskanych efektów.

W związku z powyższym pracownicy Działu Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych zostaną zobowiązani do egzekwowania od organizatorów turnusów zapisów dotyczących ilości godzin i uzyskanych efektów przeprowadzonych zajęć.

3) informacja wnioskodawcy o wyborze turnusu dostarczona niezgodnie z obowiązującym terminem – wniosek 753 (12 dni po terminie);

W przypadku wniosku nr 753 informacja o wyborze organizatora turnusu złożona przez wnioskodawcę 7 dni po terminie. Pomimo tego ze względów społecznych i potrzeb wnioskodawcy, MOPR przyjął złożoną informację kontynuując procedurę realizacji wniosku.

4) Ośrodek w powiadomieniach wyznaczał termin dostarczenia informacji o wyborze turnusu rehabilitacyjnego w terminie do 5 maja 2010 r. – termin powinien wynieść 30 dni od dnia otrzymania powiadomienia – wniosek nr 356, 652;

Ze względu na znaczne koszty, MOPR zrezygnował z doręczenia korespondencji ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru, w związku z czym w pismach wyznaczał termin złożenia przez wnioskodawcę informacji o wyborze ośrodka i organizatora turnusu. Wyznaczony termin uwzględniał ustawowe 30 dni oraz czas dostarczenia przesyłki.

5) akceptowano wybór ośrodka przez osobę niepełnosprawną z dysfunkcjami i schorzeniami określonymi we wniosku lekarza mimo, że organizator i ośrodek nie byli do tych niepełnosprawności przygotowani – wniosek nr 652;

Dla wyjaśnienia sprawy poruszonej w tym punkcie załączam wyjaśnienie Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych.

Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, wyjaśnił: W jaki sposób osoba niepełnosprawna ma dokonywać wyboru ośrodka i organizatora turnusu rehabilitacyjnego? W jaki sposób powiatowe centrum pomocy rodzinie ma weryfikować wybór ośrodka i organizatora dokonany przez osobę niepełnosprawną?

Podstawą do wyboru przez osobę niepełnosprawną ośrodka i organizatora turnusu oraz weryfikacji przez powiatowe centrum pomocy rodzinie wyboru dokonanego przez osobę niepełnosprawną, są przede wszystkim te dysfunkcje lub schorzenia, z powodu których dana osoba została uznana za niepełnosprawną (a zatem najważniejsze są informacje zawarte w orzeczeniu o niepełnosprawności), a w drugiej kolejności – informacje o dysfunkcjach lub schorzeniach określone we wniosku lekarskim. Przy czym nie oznacza to, że można dowolnie dobrać schorzenia lub dysfunkcje w zależności od tego, co jest łatwiejsze, dogodniejsze. Informa-

HP

JK

cje zawarte we wniosku lekarskim są przydatne wtedy, gdy orzeczenie nie zawiera danych o rodzaju schorzenia lub dysfunkcji a także w sytuacji, gdy orzeczenie zostało wydane kilka lat wcześniej, a stan zdrowia danej osoby uległ zmianie. Jest to ważne zwłaszcza wtedy, gdy u danej osoby pojawiły się np. schorzenia/ dysfunkcje mające wpływ na jej funkcjonowanie w środowisku zewnętrznym, tj. dysfunkcja narządu ruchu, wzroku, słuchu. Należy bowiem pamiętać, że w przypadku tych dysfunkcji ośrodek musi spełnić określone, bardzo szczegółowe warunki. Zatem przy dokonywaniu wyboru (oraz weryfikacji tego wyboru) najistotniejsze jest ustalenie, która z dysfunkcji (lub schorzeń) ma istotny wpływ na funkcjonowanie tej osoby w środowisku zewnętrznym, a w następnej kolejności – ustalenie, z powodu których dysfunkcji (schorzeń) dana osoba wymaga rehabilitacji. Dlatego też nie ma potrzeby, aby przy wyborze ośrodka i organizatora pod uwagę brane były wszystkie dysfunkcje (schorzenia) wymienione w orzeczeniu o niepełnosprawności i wniosku lekarskim. Przy weryfikacji wyborów turnusów (ośrodków i organizatorów) dokonanych przez wnioskodawców, należy brać pod uwagę rodzaje dysfunkcji i schorzeń wymienione w § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. Nr 230, poz. 1694), tj.: dysfunkcja narządu ruchu, z wyłączeniem osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, dysfunkcja narządu ruchu – osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich, dysfunkcja narządu słuchu, dysfunkcja narządu wzroku, upośledzenie umysłowe, choroba psychiczna, padaczka, schorzenia układu krążenia.

Jeżeli jakiegoś schorzenia lub dysfunkcji nie ma w katalogu określonym w powyżej przywołanym przepisie, to nie jest konieczne branie go pod uwagę przy wyborze turnusu przez osobę niepełnosprawną oraz przy weryfikacji przez PCPR tego wyboru turnusu. Zatem nie ma potrzeby i uzasadnienia, aby przy wyborze ośrodka i organizatora w przypadku tzw. schorzeń sprzężonych brać pod uwagę inne, niż wymienione wyżej schorzenia lub dysfunkcje określone np. we wniosku lekarza.

6) - data złożenia wniosku dopisana przez pracownika MOPR – wniosek nr 769; 515, 523;

- data złożenia informacji o wyborze turnusu dopisana przez pracownika MOPR – wniosek nr 769; 778 (również rodzaj turnusu oraz nazwa i adres organizatora),

- informacja o wyborze turnusu wypełniona częściowo przez inną osobę niż osoba niepełnosprawna (wnioskodawca) – wniosek nr 618 (rodzaj turnusu, dane organizatora, dane ośrodka)

Pracownicy Działu Rehabilitacji są zobowiązani do pomocy osobom niepełnosprawnym, nie radzącym sobie z załatwianiem czynności formalnych, w tym także, na ich prośbę, w wypełnianiu obowiązujących formularzy. Stąd też w części dokumentacji znajdują się wnioski częściowo wypełnione przez pracowników MOPR. Jednocześnie wyjaśniam, że wnioski osób nie-

hp

pełnosprawnych są również wypełniane lub uzupełniane przez ich opiekunów, członków rodzin, znajomych itp. Od wnioskodawcy wymagane jest natomiast potwierdzenie danych zawartych we wniosku własnoręcznym podpisem.

7) akceptowano uczestnictwo osoby niepełnosprawnej w turnusie mimo rezygnacji z opiekuna zaleconego przez lekarza – wniosek nr 176; 556,

We wnioskach nr 176 i 556 z 2010 r. oraz nr 21 z 2011 r., pomimo wskazań lekarza do pobytu opiekuna na turnusie, wnioskodawcy nie występowali o przyznanie dofinansowania w tym zakresie. Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem (...) dofinansowanie do pobytu opiekuna na turnusie może być przyznane na wniosek osoby niepełnosprawnej poparty uzasadnionym wskazaniem lekarza kierującego. Ubieganie się o dofinansowanie dla opiekuna należy do decyzji osoby niepełnosprawnej.

8) organizator nie zachował terminu dostarczenia MOPR oświadczenia - wniosek nr 165 (7 dni przed turnusem);

MOPR nie zna przyczyn z powodu których organizatorzy turnusów określonych w wyszczególnionych przypadkach nie dotrzymali terminu złożenia oświadczenia na 14 dni przed rozpoczęciem turnusu. MOPR zachował jednak w tych przypadkach termin przekazania środków nie później niż 7 dni przed jego rozpoczęciem turnusu.

9) nie zachowano terminów przekazania organizatorowi przyznanego osobie niepełnosprawnej dofinansowania – wniosek nr 24 (po 76 dniach od wpływu oświadczenia); 131 (po 21 dniach); 165, 259 (6 dni przed turnusem); 652 (po 18 dniach); 737 (po 11 dniach); 738 (po 50 dniach); 741 (po 46 dniach); 753 (po 18 dniach); 759 (po 31 dniach); 762, 764 (po 21 dniach); 765 (po 22 dniach); 769 (po 24 dniach);

MOPR przekazywał środki organizatorom turnusów z zachowaniem 7 dni przed rozpoczęciem turnusu, poza wnioskiem nr 165 i 259 w przypadku których data wpływu oświadczenia organizatora turnusu uniemożliwiła zachowanie 7 dniowego terminu przelania środków.

Niezachowanie natomiast przez MOPR terminu przekazania dofinansowania w ciągu 7 dni od dnia otrzymania oświadczenia organizatora powodowane było dbałością o środki publiczne. Odsetki od środków finansowych gromadzonych na wydzielonym rachunku bankowym odprowadzane są przez MOPR na konto Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i tworzą przychód tego Funduszu.

10) brak potwierdzenia o doręczeniu powiadomienia wnioskodawcy o sposobie rozpatrzenia wniosku – wszystkie sprawy.

[Dowód: akta kontroli, str. 165-179; 184-193]

- Rok 2011:

1) akceptowano uczestnictwo osoby niepełnosprawnej w turnusie mimo rezygnacji z opieku-
na zaleconego przez lekarza – wniosek nr 21;

2) - MOPR w piśmie z dnia 7 i 8 kwietnia 2011 r. wyznaczył termin dostarczenia informacji
o wyborze turnusu rehabilitacyjnego w terminie do 12 i 13 maja 2011 r. – termin powinien
wynieść 30 dni od dnia doręczenia powiadomienia – wnioski nr 9, 13, 19, 21, 27;

- w powiadomieniu uczestnika o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku wyznaczano termin zło-
żenia informacji o wyborze turnusu bez uwzględnienia terminu doręczenia pisma - dotyczy
wszystkich spraw;

3) nie zachowano terminów przekazania organizatorowi przyznanego osobie niepełnospraw-
nej dofinansowania – wniosek nr 29 (po 14 dniach od wpływu oświadczenia); 11 (po 31
dniami); 13 (po 67 dniach), 19, 21 (po 43 dniach), 25 (po 39 dniach); 27 (po 9 dniach),
35 (po 33 dniach), 38 (po 25 dniach), 287 (po 28 dniach), 406 (po 22 dniach), 9 (po 14
dniami),

4) data przekazania informacji o wyborze turnusu lub termin turnusu dopisana przez inną
osobę (pracownika MOPR) – wnioski nr 507, 517, 530, 504, 503, 502, 491, 501, 508, 509,
518, 519, 521, 523, 524, 525, 389, 495, 510, 511, 512, 513, 515, 529, 526, 527, 459 (informa-
cję o wyborze turnusu sporządziła inna osoba niż wnioskodawca), 490, 498, 505;

5) osoba trwale, całkowicie niezdolna do pracy zakwalifikowana do *Projektu...* – wniosek
nr 520;

*Zgodnie z „Zasadami przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrod-
ków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polity-
ki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013” uczestnikami
projektu mogą być osoby niepełnosprawne. Zapis ten nie różnicuje osób w zależności od ro-
dzaju i stopnia niepełnosprawności.*

6) akceptowano wybór ośrodka przez osobę niepełnosprawną z dysfunkcjami i schorzeniami
określonymi we wniosku lekarza mimo, że organizator i ośrodek nie byli do tych niepełno-
sprawności przygotowani – wniosek nr 29, 38, 459, 52.

[Dowód: akta kontroli, str. 149-164]

2. Skuteczność nadzoru sprawowanego nad organizatorami i ośrodkami

2.1. Na terenie właściwości Ośrodka funkcjonował jeden podmiot (Towarzystwo Przyjaciół Dzieci we Włocławku) organizujący turnusy.

Podmioty realizujące turnusy (ośrodki) nie funkcjonowały.

Organizator - Towarzystwo Przyjaciół Dzieci we Włocławku - nie był poddany przez ośrodek kontroli.

[Dowód: akta kontroli, str. 55]

W sprawie nie korzystania z uprawnień kontrolnych wynikających z §§ 18-21 rozporządzenia, Maria Ignatowska podała, że: *Zgodnie z właściwością MOPR we Włocławku kontroli podlega jeden organizator turnusów rehabilitacyjnych, tj. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci we Włocławku, które w 2010 r. zorganizowało tylko jeden turnus. Natomiast w 2011 r. TPD nie organizowało żadnego turnusu, nie zachodziła więc potrzeba przeprowadzenia kontroli.*

[Dowód: akta kontroli, str. 125-138]

2.2. Analizy zgłoszonych skarg

W badanym okresie skargi dotyczące kontrolowanej tematyki nie wystąpiły.

[Dowód: akta kontroli, str. 56-58]

2.3. Kontrole zewnętrzne w zakresie finansowania i organizacji turnusów

Na podstawie książki kontroli ustalono, że w latach 2010- 2012 (25 kwietnia) Ośrodek nie był poddany kontroli zewnętrznej w zakresie organizacji i finansowania turnusów rehabilitacyjnych dofinansowywanych ze środków PFRON.

[Dowód: akta kontroli, str. 59-67]

Poprzez zamieszczenie w protokole kontroli niżej wymienionych pouczeń Kontroler informuje Panią Dyrektor o prawie:

- zgłoszenia przed podpisaniem protokołu kontroli, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego protokołu kontroli, pisemnych, umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole kontroli (art. 55 ust. 1 i 2 ustawy o NIK);
- odmowy podpisania niniejszego protokołu kontroli, z jednoczesnym obowiązkiem złożenia na tę okoliczność, w terminie 7 dni, wyjaśnień dotyczących przyczyn odmowy podpisania protokołu kontroli (art. 57 ust. 1 ustawy o NIK); w przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, termin 7 dni – zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy o NIK – biegnie od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozpatrzenia;
- złożenia z własnej inicjatywy na piśmie dodatkowych wyjaśnień co do przyczyn i okoliczności powstania nieprawidłowości opisanych w niniejszym protokole kontroli, w terminie uzgodnionym z kontrolerem (art. 59 ust. 2 ustawy o NIK).

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do książki kontroli Ośrodka.

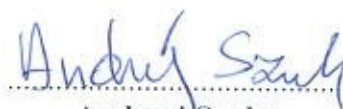
Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Karol Gromotka

główny specjalista kontroli państwowej

Włocławek, 27 kwietnia 2012 r.

Andrzej Szulc

inspektor kontroli państwowej

Włocławek, 27 kwietnia 2012 r.

Lucja Pawlaczyk

p. o. Dyrektora Ośrodka

Włocławek, 2012 r.

W dniu 27 kwietnia 2012 r. jeden egzemplarz protokołu kontroli doręczono Pani Lucji Pawlaczyk pełniącej obowiązki Dyrektora Ośrodka.

[Dowód: akta kontroli, str. 194]

10